

ตัดสินคนอื่นคือผิด • ชยปญโญ ภิกขุ จังหวัดสกลนคร • ถอดความจากวิดีโอ ตรวจสอบแล้ว

[00:00] ก็ขออนุโมทนากับญาติธรรมที่ได้ถวายปัจจัยมาซ่อมแซมกุฏิ งานนวรรรม งานซ่อมแซมเสนาสนะ เราก็ทำไป ซ่อมแซมจิต ซ่อมแซมใจ เราก็ค่อย ๆ ทำไป ค่อย ๆ ชัด ค่อย ๆ กลา มันก็จะดีจะงามไปเอง

[00:29] อย่าไปใจร้อน ทำบุญก็อย่าใจร้อน ปฏิบัติก็อย่าใจร้อน ค่อยเป็นค่อยไป แต่ว่าให้มันสม่ำเสมอ อยากได้หลายมันก็บ่เป็นดอก ผลไม้ที่ยังไม่แก่ไม่สุก อย่าไปเขย่า ไปบีบคั้น ยิ่งงมมันก็ยิ่งไม่สุก มันจะละ มันจะเนาไปเปล่า ๆ ทุกอย่างมันเป็นไปตามเหตุตามปัจจัย

[00:59] เพราะฉะนั้น ใจตัวความอยากนี้แหละ มันสร้างปัญหา แม้แต่อยากได้บุญ อยากรู้ธรรม อยากพ้นทุกข์ ที่มันเป็นทุกข์จริง ๆ เลยก็เพราะความอยาก หมดความอยากมันก็หมด สิ่งที่จะแสวงหานั้นก็สร้างขึ้นไม่ได้

[01:29] สังขาร เราไม่หยุดมัน มันก็เอาตีมาหลอกบ้าง เอาเก่งมาหลอกบ้าง เอาสุขมาหลอกบ้าง เอาถูก เอาร้ายมาหลอก เอาอะไรมาหลอก หลอกเพื่อให้ทำไป จิตนี้มันก็ดันไป ดันรนออกไป ตัณหาเป็นเครื่องผูก ชักจูงลากออกไป

[02:02] เพราะฉะนั้นเราก็มาเพื่อทำลายตัณหา การศึกษา การประพฤติปฏิบัติของเรา เรื่องของทาน เรื่องของศีล เรื่องของสมาธิ ก็ให้เป็นไปเพื่อการละตัณหา ความทะยานอยาก

[02:21] ละความผิด ละความชั่ว มันยังละลาย เพราะมันเห็นโทษว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นโทษ แต่ถ้าติดดีแล้วละตินียาก ติดถูก ยึดถูก ละถูกก็ยาก ละเหตุ ละผล ยึดในเหตุในผล ความยึดลึก ๆ ลงไปข้างหลังของความยึด อุปาทาน มันคือความอยาก คือตัณหา มันก็มีปัญหาอยู่ตรงนี้แหละ ที่มันเป็นทุกข์ก็เพราะตรงนี้แหละ อวิชชา ตัณหา อุปาทาน เราไม่แก้กันตรงนี้

[03:12] พอปฏิบัติก็อยากจะเป็น อยากจะเก่ง อยากจะรู้ อยากจะเห็น ไม่ปฏิบัติเพื่อละความอยาก มันก็เลยดันรนอยู่ไม่จบสิ้น วิ่งแสวงหาตรงนั้นตรงนี้ หยุดการแสวงหา มันก็จะพบ เมื่อใดที่หยุดการดันรนแสวงหา เมื่อนั้นก็จะพบกับความสงบที่แท้จริง ความสงบของจิตของใจ

[03:41] นั่งสมาธิลงไปใจก็ฟุ้ง คิดปรุงไป นั่งท่องตำราอยู่ นั่งคิดปรุงแต่งอยู่ ก็คิดว่าตัวเองทำสมาธิก็มี หยุดให้มันระงับ สังขารมันระงับลง คือความคิด ความปรุงแต่งมันระงับลง

[04:02] การเจริญสติเป็นทางเดียว เป็นทางเดียวที่จะทำให้เราได้เห็นสิ่งเหล่านี้ ได้รู้เท่ารู้ทัน มันมีมายา อวิชชา มันมีมายาในการแสดงออก มันมีเครื่องหลอกล่อ มันทั้งหลอกล่อ หลอกหลวง ครอบงำ บีบคั้น สารพัดสารพัน เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่ทันเล่ห์มารยาของมัน จะถูกหลอกเอาได้ง่าย หลอกว่าปล่อยวางก็มี หลอกว่าทำดีก็มาก แต่ยังเป็นทุกข์อยู่

[04:50] ให้รู้ไว้เลยว่า ตราบใดที่เรายังไปตัดสินคนอื่นอยู่ นั่นคือผิด เราไม่จำเป็นต้องไปรู้ว่าเขาถูกหรือผิด มันไม่ใช่เรื่องของเรา ถ้าเรายังให้ความสำคัญ ยังไปตัดสิน ยังไปเป็นผู้พิพากษาอยู่ นั่นคือมิจฉา มิจฉาทิณฺฐิ มันไม่มีใครเป็นอะไรดอก เราก็อย่าไปจู้จี้ให้มันมาก

[05:26] แท้ที่จริงแล้ว เราก็ไม่ได้มีความสำคัญอะไรมากมาย เป็นแค่ส่วนหนึ่งเล็ก ๆ เพียงช่วงเวลาสั้น ๆ ที่อยู่บนโลกนี้เท่านั้นเอง อย่าหลงถูกหลงผิดจนเป็นทุกข์ขึ้นมา หลงเหตุหลงผลจนเป็นทุกข์ขึ้นมา

[05:47] รักษาใจให้มันได้ ซ่อมแซมส่วนที่มันชำรุด คุณธรรมต่าง ๆ ที่มันหล่นหายไป ตกแต่งจิตใจนี้ด้วยบุญด้วยกุศล ซ่อมแซม ดูแล สร้างให้มันมั่นคง มีศรัทธาเป็นที่ตั้ง มีศีล รู้จักการจาคะ สละออกซึ่งอารมณ์ความยึดมั่นถือมั่น มีปัญญาที่รู้เห็นความเป็นจริงในขณะนั้น

[06:32] ธรรมะ มันไม่ได้เป็นตัวเป็นตน ไฉนพวกบรรลู่ ทำเป็นตัวเป็นตน มันน่ากลัว เห็นหมดทุกอย่าง แต่ไม่เห็นตัวเอง คนนั้นไม่ดี คนนี้ไม่ถูก คนนั้นดี ก็เราเอาความคิดของเรานั้นแหละไปตัดสินเขา เอาความเห็นของเรานั้นแหละไปตัดสินเขา เราไม่รู้หรือว่าเหตุปัจจัยเขามีเท่าไร เราไปตัดสินการแสดงออกของเขาไม่ได้ ว่ามันถูกหรือใช้ หรือไม่ถูก

[07:16] ดูตรงนี้ ใจที่มันแส่ออกไปหาเรื่อง มันซ่า มันนำมาซึ่งความเดือดร้อน รื้อออกไปข้างนอก เป็นสมุทัย เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ แต่การรู้เข้ามาใน คือการเจริญมรรค ก็ดูซิว่าเราที่นี้ เราสร้างสมุทัย หรือเราสร้างมรรค เราสร้างเหตุแห่งทุกข์ หรือเราสร้างเหตุเพื่อความดับทุกข์ มันไม่ได้ยาก ไม่ได้สลับซับซ้อนอะไร

[07:53] ถ้าหยุดวนวายกับเรื่องภายนอก มันก็จบ มันอยู่กับเรื่องภายใน เรื่องของตัวเอง บริหารจัดการสิ่งที่มันเป็นอยู่ภายใน คนอื่นจะดีจะร้ายก็ช่างหัวมัน มันไม่ได้เกี่ยวกับเรา กรรมของใครก็ของเขา ทำไมเราต้องไปเป็นทุกข์กับสิ่งที่เรามองเห็นว่าเขาทำไม่ดี

[08:24] เราต้องรับผิดชอบต่อตัวเราก่อน เราถึงจะรับผิดชอบต่อสังคมได้ ถ้าเรายังเอาตัวไม่รอด รับผิดชอบตัวเองไม่ได้ มันก็รับผิดชอบต่อสังคมไม่ได้ ใจที่ไม่ได้พัฒนา มันไปพัฒนาอะไรก็ไม่ได้ จุดเริ่มต้นมันผิด

[08:51] เพราะฉะนั้นการรักษาจิตใจ ดูแลปรับปรุงจิตใจ นั้นแหละคือภาวนา ทำให้กุศล ความดีงาม มันเกิดมีขึ้นมากขึ้น ความเพียรชอบ เพียรป้องกันอกุศลที่ยังไม่เกิดไม่ให้เกิดขึ้น เพียรละอกุศลที่เกิดขึ้นแล้วให้หมดไป เพียรเจริญกุศลที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งอยู่ ก็อยู่ในอริยมรรค ความเพียรชอบ

[09:44] แต่ย้อนมาอีกอย่างหนึ่งทีนี้ ผู้ที่ทำอยู่อย่างนี้ ก็คือผู้ที่กำลังเจริญสัมมัปธานสี่ ซึ่งผู้เจริญสัมมัปธานสี่นั้น ก็จะมีสติปัญฐานสี่เป็นนิมิต เป็นเบื้องหน้า เห็นไหม มันก็เข้าสู่ทางของการภาวนาที่แท้จริง

[10:11] เพราะสติที่เราเริ่มฝึกฝน มีความรู้สึกตัว เริ่มเข้ามาดู มันมีความสมบูรณ์ขึ้น ประคับประคองจิตใจนั้นแหละ คือการทำความเพียร จะนอนตีสองกายก็ได้ ถ้ามีสติประคองใจอยู่ มันก็เป็นสมาธิทั้งนั้น ไม่ใช่ว่าจะถูกจำกัดอยู่ในรูปแบบของการนั่งหรือการเดินจงกรม แต่มันต้องอยู่ในการใช้ชีวิตจริง ความมีสติและรู้ตัว ความมีใจที่ตั้งมั่นไม่ซัดส่าย มันต้องอยู่ในทุกขณะที่เราตื่น

[10:59] ถ้ามีสติมีสมาธิอยู่อย่างนี้ ทุกข์มันก็ไม่เกิดไม่ได้ มันก็ไม่มียะอะไรเกิด ธรรมชาติต่าง ๆ มันก็จะค่อย ๆ รู้ เข้าใจ ถ้าเรายังปฏิบัติไม่ได้ ต่อให้เรียนรู้ถึงนิพพาน เราก็ได้แค่ความคิด ก็คิดเอวามันเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ มันไม่เห็นของจริง เรียนตำราที่รู้ตำรานั้นแหละ เรียนจิตเรียนใจตัวเองมันก็รู้จิตรู้ใจ ก็เห็นจิตเห็นใจตัวเองนั้นแหละ ราคะ โทสะ โมหะ มันไม่ได้เกิดอยู่ที่ตำรา แต่มันเกิดอยู่ที่ใจนี้ ใจเป็นแดนเกิดแดนดับ

[11:50] แล้วจะปล่อยเวลาให้มันผ่านไป โดยที่ตัวเองไม่ได้สาระประโยชน์อะไรจากการมีชีวิต มันก็น่าเสียดาย และฉะนั้นงานภายนอกมันก็เป็นไปตามเหตุตามปัจจัย ตามสมมุติบัญญัติ ทำหน้าที่ ไม่ใช่ว่าไม่รับผิดชอบนะ ทำหน้าที่ในเมื่ออยู่กับสมมุติแล้ว ในเมื่อสมมุติแล้วก็สมมุติให้มันดี สมมุติให้มันถูก ถ้ามันถูกต้องตามสมมุตินั้นแหละ เพื่อที่จะเข้าใจสมมุติ เพื่อที่จะไม่ยึดติดในสมมุติ ไม่มีสมมุติมันก็ไม่มีความผิด แต่มันไม่มีอะไรเลย วิมุตติมันมีก็เพราะมันมีสมมุตินั้นแหละ ถ้ามันไม่มีอะไรเลยมันก็ไม่มีความผิดเปรียบเทียบกับ

[12:55] แล้วย้อนกลับมาดูดี ๆ เวลาที่มีสติรู้อยู่กับปัจจุบันมันมีอะไรไหม มันไม่มีอะไรเลย มันไม่มีใครเลย เพียงแค่รู้ เพราะมันมีเหตุให้รู้ ถ้าไม่ทำอย่างนี้มันก็หลงกันไป หลงดีใจหลงเสียใจ หลงรักหลงชัง หลงอยู่กับโลก ไม่เห็นความจริง

[13:28] เพราะฉะนั้นเวลาที่เหลือ รับผิดชอบตัวเอง ดูแลตัวเอง อยู่อย่างไอก็ได้ ให้มีสติรู้ มีสติความรู้ตัว อยู่อย่างไม่เป็นทุกข์ อยู่โดยไม่เป็นโทษเป็นภัย ไม่มีทุกข์ ไม่มีโทษ ไม่มีภัย เป็นผู้นิรทุกข์ นิรโทษ

[13:58] เพราะฉะนั้นดูให้ดี ทางของมันอยู่ตรงนี้ ถ้าพูดเรื่องของการภาวนา มันดูเหมือนอยู่ไกล แต่จริง ๆ แล้วมันไม่ได้อยู่ไกล ถ้าเราไม่เข้าใจ เราก็ทำไปอย่างงั้นนั่นแหละ ทำบุญก็ทำบุญแบบไหน แต่ถ้ารู้จัก มันก็ทำถูก ศรัทธาก็จะหยั่งลงมั่นคงในจิตในใจของเรา เมื่อมีศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา มันก็อบรมกันไป อินทรีย์ภาวนามันก็แก้รอบขึ้น

[14:39] ทุกวันนี้ คนส่วนใหญ่อยากจะรู้แต่ธรรมะ แต่ไม่ปฏิบัติให้ตนเองได้เห็นในธรรมะ ไปรู้ตำรา เอาความรู้ที่มีนั้นไปตัดสินคนนั้นคนนี้คนนั้น มันก็บ้า เรียนมาก ๆ ก็เมาวิชาการ หลงตำรา บ้าวิชาการ เมาเวท เมาความรู้

[15:19] เพราะฉะนั้นหยุด หยุดทุกอย่าง หยุดอยู่กับปัจจุบันก็พอ ธรรมะที่มันจะเกิดขึ้น คือความจริงที่มันจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน เท่านั้นเอง ไม่ต้องไปแสวงหาภายนอก ค้นหามันอยู่ภายในนี้แหละ

[15:49] เวลาที่ล่วงไป ชีวิตก็ใกล้จะหมด เราจะไปเสียเวลากับเรื่องของคนอื่นทำไม ไม่ได้สาระประโยชน์อะไร ดูแลตัวเองให้ได้ รักษาใจให้เป็น ถ้าเรารักษาใจเราได้ ดูแลใจเราได้แล้ว เราถึงจะสามารถช่วยผู้อื่นได้ ถ้าตัวเองยังเอาตัวไม่รอด มันจะไปช่วยใครได้

[16:17] ดูให้ดีนะ ใจที่มันวางทุกอย่าง มันก็เบาสบาย มันก็ไม่ถูกอะไรมาเป็นเงื่อนไข ใช้ชีวิตอย่างไม่มีเงื่อนไข ไม่สร้างเงื่อนไข ไม่ไป เอากับใครหรืออะไรทั้งนั้น อยู่อย่างที่ไม่คาดหวังในสิ่งใด ๆ ทุกอย่างก็บริหารจัดการไปตามเหตุตามปัจจัยของมันเท่านั้นเอง

[16:49] ดูให้ดี เพราะฉะนั้นก็ขอฝากเอาไว้ ใจของเราต้องดูแลรักษาให้ดี อันไหนที่มันไม่ดีไม่งาม เราก็ขจัดออกไป อันไหนที่มันดีมันมีประโยชน์ เราก็รักษาไว้

[17:04] สุดท้ายก็ขออนุโมทนาอีกครั้งกับทุกความตั้งใจ งานภายนอกก็ดี งานภายในก็ดี ก็แล้วแต่ เป็นไปเพื่อเกื้อกูลกัน เมื่อใดที่เรามีความมุ่งมั่นในการเสียสละ จาคะ เพื่อชำระความเห็นแก่ตัว นั่นแหละคือทางไปสู่ความหลุดพ้นที่แท้จริง การจาคะ การจาคะ การสละออก สำหรับวันนี้ยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ เจริญพร